

Dorpsagenda Vries

*Lommerrijk wonen in een
Drents brinkdorp*

Versie 2

1 november 2015

Inleiding

Uit het dorpsbelevingsonderzoek voor Vries komt naar voren dat mensen er met veel plezier leven. Veiligheid, bereikbaarheid en aanwezigheid van een rijk verenigingsleven maken dat veel inwoners Vries waarderen als een prettig woondorp. Om te kijken of er toch nog wensen zijn, is inwoners en ondernemers gevraagd mee te denken over hun dorp. De belangrijkste wens is om de uitstraling van het centrum van Vries te verbeteren. Dit komt naar voren in de opwaardering van de openbare ruimte in het centrum.

Aanleiding In de afgelopen jaren is gewerkt aan het opstellen van een Centrumplan Vries. Dit bevatte de concentratie van winkels nabij de huidige Emté, een uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen en het toevoegen van woningen. September 2014 werd definitief duidelijk dat de realisatie van het Centrumplan niet gerealiseerd kon worden. De projectontwikkelaar stopte met zijn plan.. Door inwoners en ondernemers is toen aangegeven dat het van groot belang was dat er nu wel wat ging gebeuren in het centrum. De uitslag van het dorpsbelevingsonderzoek bevestigt dit. Besloten is hiertoe een Dorpsagenda op te stellen.

Doel Het is tijd om het centrum een stimulans te geven zodat Vries ook in de toekomst een prettig woondorp blijft. Hiertoe heeft in en met het dorp een inventarisatie van kansen en knelpunten plaatsgevonden. Uit deze inventarisatie zijn diverse agendapunten naar voren gekomen, waarbij de prioriteit ligt bij het opknappen van de openbare ruimte in het centrum. De dorpsagenda Vries geeft aan waar de komende jaren de kansen en prioriteiten liggen en waar de gemeente de komende tijd op inzet. Doel hiervan is dat het ook over tien jaar nog altijd goed wonen, werken en winkelen in Vries is.

Wat is een dorpsagenda? De dorpsagenda beschrijft een aanpak voor Vries voor de korte en middellange termijn. Voor de korte termijn is het noodzakelijk dat de opwaardering van de openbare ruimte in het centrum wordt opgepakt. In andere gevallen, de middellange termijn, wordt een beeld geschetst van de gewenste richting. De dorpsagenda geeft hiermee inzicht in de agendapunten voor de komende jaren. Tevens wordt aangegeven hoe hier vanuit de gemeente mee omgegaan wordt. Soms betekent dit dat van de gemeente een actieve rol kan worden verwacht; in andere gevallen zijn wij voor de realisatie afhankelijk van anderen, zoals inwoners, ondernemers of ontwikkelaars. Van de gemeente mag een actieve rol verwacht worden in een face lift van de openbare ruimte in het centrum.

Het accent van de dorpsagenda Vries ligt op het fysiek-ruimtelijke domein, maar er is zeker ook aandacht voor de sociale vraagstukken. Deze worden echter in de lijn opgepakt en vallen niet binnen de werkzaamheden waarvoor budget wordt gevraagd.

Hoe is de dorpsagenda tot stand gekomen? Om tot deze dorpsagenda te komen zijn in het najaar van 2014 inloopbijeenkomsten georganiseerd. Ruim 100 mensen hebben hiervan gebruik gemaakt en hun ideeën en wensen ingebracht. Tevens heeft de Van Hall Larenstein Hogeschool eind 2014 een dorpsbelevingsonderzoek gehouden, waarvoor alle huishoudens in Vries een enquête hebben ontvangen. Met een responspercentage van ruim 50% (meer dan 900 zijn ingevuld) heeft dit onderzoek waardevolle informatie opgeleverd.

Leeswijzer Eerst wordt kort ingegaan op het verleden van Vries. Dit onderdeel mag niet ontbreken omdat het verleden zaken verklaard of aanknopingspunten biedt voor de toekomst. Vervolgens worden de opgaven die in het dorp spelen geschetst. Deze opgaven zijn voortgekomen uit de inloopbijeenkomsten in het dorp en het dorpsbelevingsonderzoek. Daarna volgt de dorpsagenda, die onder te verdelen is in een aantal thema's, te weten centrum, wonen, school, openbare ruimte & landschap en verenigingsleven.

Historie

Vries kent een rijk verleden en in het centrum zijn hier de restanten nog van aan te treffen. In het aspect 'historie' liggen aanknopingspunten voor een dorpsagenda. De prachtige brink met kerk, maar ook de horeca die hier al eeuwen aan te treffen is en waar vroeger de postkoets stopte, zijn hedendaagse relictten van dit rijke verleden. De vele, nog aanwezige boerderijen maken Vries tot een echt boerendorp. Ruimtelijk kan hier op worden voortgebouwd. Deels is dit geborgd door de aanwijzing van het gebied als beschermd dorpsgezicht.

Vries is een typisch Drents esdorp op de rug van Rolde. Op de es ten westen werd akkerbouw bedreven en op de groenlanden aan de oostzijde werden koeien geweid en hooi gewonnen. Het was vanaf de 9^e eeuw de oerparochie van het Noordenveld en hier werd een kerk voor de hele streek gebouwd. Al rond 775 werd een houten exemplaar gebouwd die later afbrandde. Nadat nog eens een houten kerk een prooi van vlammen werd, werd in de 9^e eeuw een tufstenen kerkje gebouwd. De huidige kerk stamt uit de 11^e eeuw, met een romaanse toren uit de 12^e en een gotisch koor uit de 15^e eeuw. Al in de 12^e eeuw was de parochie opgesplitst en hadden Eelde, Roden en Norg eigen kerken gekregen. De parochie Vries bleef evenwel groot en van Donderen tot Zeijen en van Oudemolen tot Yde kerkten de bewoners in de Bonifatiuskerk van Vries. Vanuit de omgeving leiden alle (kerk)wegen naar Vries.

Kerk Vries begin 20e eeuw

Vries lag op een kruispunt van wegen. Het is aan deze relatief centrale ligging te danken dat Vries vanaf de 17e eeuw één van de pleisterplaatsen werd op de postroute van Zwolle naar Groningen. Door een gestage groei van de bevolking begon Vries in de 19de eeuw langzaam te groeien. In de tweede helft van de 19de eeuw vond er nog een aantal ontwikkelingen plaats die het kaartbeeld van Vries anno 2015 nog altijd bepalen. Dit zijn de aanleg van het Noord Willemskanaal (1861), de aanleg van een begraafplaats op de es (1880), de melkfabriek (1896) en de realisatie van enkele buitenhuizen. Onder meer Villa Anna (Bosch en Vaart), Heidenheim, Villa Rezzago en Huize Rustica ontstonden toen. Rondom Vries lagen toen nog veel 'woeste gronden'. Na 1900 veranderde het beeld van de omgeving. In 1933 werd de Nieuwe Rijksweg aangelegd, waardoor al het verkeer in noord-zuidrichting niet meer door het centrum van het dorp reed. Door de opkomst van kunstmest, kon het landschap rondom Vries grootschalig ontgonnen worden. Anno nu resteren er nog enkele veentjes.

Hoewel de spoorlijn Groningen-Zwolle aan Vries voorbij ging¹, leidde de aanleg van de Nieuwe Rijksweg tot enige groei. Deze weg werd aangelegd zodat het toenemende autoverkeer niet meer door het dorp raasde. Langs de nieuwe weg verrezen diverse woningen. Na 1945 vond planmatige nieuwbouw plaats in een aantal uitbreidingswijken. In de jaren '60 en '70 werd bouwruimte gevonden op de westelijke es van het dorp. De nieuwbouw werd geïntegreerd met een groene boomweide en het meertje het Esveen. Dit heeft het dorp onder meer de mooiste dorpsrand van Drenthe opgeleverd. Later volgden nog grote uitbreidingen in zuidelijke richting (De Fledders en Diepsloot). De realisatie van de A28 (1970), de aansluiting van Vries hierop (in de jaren '90), het complex van de Brinkstichting (1967) en de uitbreiding van Vriezerbrug richting de snelweg completeren het geheel. In het begin van de jaren '70 is het centrum door het Rijk aangewezen als een beschermd dorpsgezicht. Het Drentse karakter, de monumentale boerderijen aan de Brink en de Brinkstraat, de kerk en de verschillende horecapanden waren het als ensemble waard om beschermd te worden.

¹ Andere dorpen, waaronder Zuidlaren wisten te profiteren van de aanleg van de spoorlijn. Vries 'miste' hier een slag.

De opgaven voor Vries

De inwoners van Vries zijn over het algemeen redelijk tevreden over hun dorp. In het dorpsbelevingsonderzoek dat eind 2014 is gehouden kreeg Vries als ‘eindcijfer’ gemiddeld een 7. Veel waardering is er voor de rust, de ruimte en de groene uitstraling van het dorp. De mooie omgeving en de centrale ligging tussen Groningen en Assen worden als belangrijke kwaliteiten gezien. De meeste inwoners vinden het dan ook prettig wonen in Vries. Desondanks zijn er zeker ook een aantal zaken die beter kunnen. Het is de uitdaging voor Vries om het waarderingscijfer (een 7) van inwoners te laten stijgen.

Centrum Vries

Vries beschikt over een redelijk compleet voorzieningenpakket. Er zijn 2 supermarkten en aanvullende winkels in het dagelijkse segment en niet-dagelijkse segment. Ook beschikt Vries over een aantal basiszorgvoorzieningen. Wel liggen de winkels behoorlijk verspreid. In de private ruimte heeft Vries te maken met enkele leegstaande panden, panden waarvan de uitstraling te wensen overlaat en een paar braakliggende kavels. Het is aan eigenaren zelf om hun eigendommen te vullen, te (her)ontwikkelen en/of op te knappen. Uit het dorpsbelevingsonderzoek komt naar voren dat de meeste inwoners de verspreide ligging niet als het grootste probleem ervaren. Het is voor ons vooral de opgave om de publieke ruimte op te waarderen. In de openbare ruimte gaat het om de uitstraling van het straatbeeld (groen, straatmeubilair, bestrating), de aanpak van het éénrichtingsverkeer en het parkeren. Het is de opgave om Vries op deze onderdelen een “facelift” te geven. Vanuit ondernemers en inwoners is erop aangedrongen het centrum van Vries op te waarderen. In het dorpsbelevingsonderzoek staat dit met stip op nummer 1 als verbeterpunt voor Vries.

***Opgave:* Opwaarderen van het centrum van Vries, waarbij de focus ligt op de Brinkstraat en Oude Asserstraat.**

Inwoners en woningen

Vries is als dorp altijd in trek geweest. In de vorige eeuw is Vries fors gegroeid. De uitbreidingswijken hebben zich altijd vrij eenvoudig gevuld met bewoners uit het dorp en de regio. De laatste 20 jaar is Vries echter tot stilstand gekomen. Er zijn weinig nieuwe woningen gerealiseerd. Dit heeft zijn weerslag op de het dorp (o.a. vergrijzing en voorzieningen onder druk). Het is de opgave om Vries als woondorp aantrekkelijk te houden. Dit kan *onder meer* door een gerichte uitbreiding van de woningvoorraad. Doel hiervan is dat bestaande en nieuwe inwoners er prettig kunnen (blijven) wonen. Inwoners en ondernemers in het dorp hebben aangegeven dat er met name gebouwd zou moeten worden voor starters (om jongeren vast te houden voor het dorp) en senioren (groeierende groep, die dichtbij de voorzieningen wil wonen).

***Opgave:* Vries als woondorp aantrekkelijk houden door een gerichte toevoeging van nieuwe woningen, waarbij “inbreiding” voor “uitbreiding” gaat.**

Openbare ruimte en landschap

Vries is een authentiek Drents brinkdorp. Dat is nog goed terug te zien in de openbare ruimte. Centraal in het dorp ligt de historische brink met oude, hoge bomen. Aan de brink ligt één van de oudste kerken van Drenthe. Samen met de verharding en omliggende gebouwen is de brink onderdeel van het beschermde dorpsgezicht. De rest van het centrum is relatief ‘stenig’.

De groene inrichting van het hele dorp wordt positief gewaardeerd door de inwoners. Uitzondering hierop is de inrichting en het beheer van de bermen in de Fledders.² Dit groen is een aantal jaren geleden opnieuw ingericht, met als doel de biodiversiteit te verhogen. Alhoewel dit destijds conform afspraak is uitgevoerd, heeft deze nieuwe invulling niet geleid tot het gewenste effect en zijn de inwoners hierover relatief ontevreden. Daarnaast hebben inwoners de wens geuit om op bepaalde plekken groenstroken van de gemeente aan te kopen. Een ander aandachtspunt is de uitstraling van de Asserstraat/Nieuwe Rijksweg. Zowel

² in het dorpsbelevingsonderzoek heeft 49,8% van de respondenten die in de Fledders wonen aangegeven ontevreden te zijn met de groenvoorziening. In de andere wijken ligt dit percentage tussen de 10 en 25%.

ten noorden als ten zuiden van Vries vormt deze weg een prachtige groene as. In het dorp komt dit profiel veel minder sterk tot uiting. Dat komt doordat de bomen hier een aantal jaren geleden vernieuwd zijn. Het zal nog lang duren voordat deze bomen het kwalitatieve niveau bereiken van de genoemde assen. Over de straatverlichting is de meerderheid in het dorp tevreden. Ten aanzien van het straatmeubilair is meer dan de helft van de inwoners tevreden; een aanzienlijk deel is dus ook ontevreden. Incidenteel is een versterking in het dorp wenselijk. Voor wat betreft de verkeersveiligheid scoort Vries hoog; er gebeuren relatief weinig verkeersongelukken. Toch zijn er wel plekken die als verkeersonveilig worden ervaren³.

De landelijke omgeving van Vries wordt door de inwoners hoog gewaardeerd. De dorpsuitbreidingen in de vorige eeuw zijn zorgvuldig in het landschap ingepast. Inwoners van deze wijken wonen vlakbij het eeuwenoude Drentse landschap, met haar essen, beekdalen en houtwallen. Ook in de wijken is dit landschap voelbaar⁴. Vanuit het dorp lopen diverse recreatieve routes het landschap in; voor een rondje Vries ontbreekt nog een enkele schakel. Rondom Vries treffen we nog veel restanten aan in de bodem (Geopark Hondsrug).

Opgave: *Versterking van het groene karakter van Vries; met name de wijze waarop de openbare ruimte in de Fledders nu is ingericht en wordt ervaren verdient verbetering. Andere agendapunten zijn: in gesprek gaan over de verkeersveiligheid en aankoop snippergroen gemeente. Tenslotte liggen er kansen om de ervaring van het landschap en de ligging van het dorp hierin te versterken.*

Scholen

Vries kent twee scholen: OBS Vijverstee met 226 leerlingen en CBS de Holtenhoek met 123 leerlingen. De prognoses voor beide scholen laten een daling in het aantal leerlingen, van 349 leerlingen in 2014-2015 naar 255 in schooljaar 2023-2024 (= afname van 27%). Daarna neemt het leerlingenaantal weer enigszins toe. De huidige twee schoolgebouwen zijn sterk verouderd en toe aan vernieuwing.

Opgave: *Realiseren van eigentijdse en toekomstbestendige huisvesting door de beide basisscholen*

Verenigingsleven

Wat opvalt is dat Vries een andere dynamiek kent dan Zuidlaren. In Zuidlaren is het altijd druk in het centrum, terwijl in Vries juist de rust lijkt te overheersen. Dit kan leiden tot twee conclusies: In Vries is het te rustig en er moet 'leven in de brouwerij' komen. De andere conclusie kan zijn dat Vries zich juist kenmerkt door zijn rust. Uit gesprekken met inwoners blijkt dat de rust van Vries door veel inwoners wordt gewaardeerd. Tevens blijkt de schijn te bedriegen. Achter een schijnbaar rustig straatbeeld zit een behoorlijk hecht dorp verborgen met een rijk verenigingsleven. Vries heeft zowel op het vlak van cultuur en sport het nodige te bieden. Uit het dorpsbelevingsonderzoek blijkt dat de meeste inwoners het aanbod aan voorzieningen en de georganiseerde dorpsactiviteiten positief waarderen. Toch zijn er – met name vanuit de verenigingen - ook verbeterpunten genoemd. Zij vragen onder meer aandacht voor de onderlinge afstemming en samenwerking, de tarieven van de sportaccommodaties en de koppeling van sport en jeugd. De gemeente staat de komende jaren voor een forse bezuinigingsopgave. Hierbij moeten keuzes worden gemaakt. De doelstelling van de gemeente is dat de basisvoorzieningen voor alle inwoners van de gemeente zoveel mogelijk toegankelijk blijven.

Opgave: *Aandacht voor behoud van het rijke verenigingsleven door het versterken van de samenwerking; zowel onderling tussen verenigingen als met het onderwijs. Het is aan het dorp zelf om het verenigingsleven te versterken.*

³ De meest genoemde locaties in het dorpsbelevingsonderzoek zijn: de omgeving rondom de beide basisscholen en de supermarkt, de rotonde Fledders-Eikenlaan, de zuidelijke entree van de Fledders en de parkeersituatie rondom de voetbalvelden.

⁴ De wijk Esveen is landelijk bekend om de wijze waarop het wonen en de es met elkaar verweven zijn. Woonwijk de Fledders heeft een landschappelijk raamwerk gekregen op basis van de oude zandpaden langs de beek de Fledders en het Koffiedik. De aanwezigheid van deze historische zandpadenstructuur is kenmerkend voor Vries en draagt samen met de bijbehorende houtwallen bij aan de groene uitstraling van het dorp. Ook in Diepsloot zijn landschappelijke elementen gebruikt om structuur te bieden aan deze woonwijk.

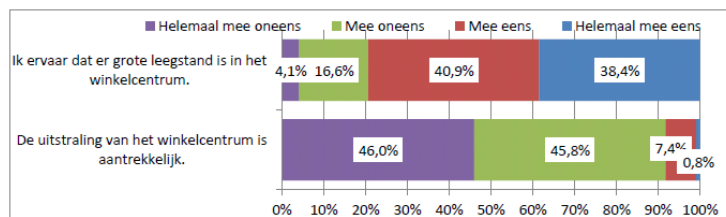
Naar een aantrekkelijk centrum

In Vries willen we graag de uitstraling van het (winkel)centrum verbeteren. De gemeente neemt hierbij haar verantwoordelijkheid voor de openbare ruimte. Onderdeel van de Dorpsagenda is de revitalisering van de Oude Asserstraat-Brinkstraat. Het betreft hier een herinrichting van deze twee straten in het centrum van het dorp, waarbij de straat van gevel-tot-gevel wordt gerevitaliseerd. Niet alleen het herstraten van beide wegen valt onder de maatregelen, maar ook de voetpadenstructuur, het groen, de opwaardering van de huidige parkeerplaats bij de supermarkt en straatmeubilair horen daar bij. Er zullen bankjes worden toegevoegd. Omdat de herinrichting van de Markestraat voor 2016 in de reguliere onderhoudsplanning staat, ligt het voor de hand deze straat mét voetpad mee te nemen. De Brinkstraat wordt hierbij voor 2-richtingsverkeer ingericht, zoals vroeger ook het geval was. Voor wat betreft de private ruimte is onze rol slechts faciliterend en zijn marktpartijen en/of eigenaren aan zet.

Uit het dorpsbelevingsonderzoek blijkt dat 79% van de respondenten leegstand in het centrum ervaren. 91% van de geënquêteerden is van mening dat de uitstraling van het centrum niet aantrekkelijk is. Met stip op nummer één staat dus de wens om het centrum aan te pakken.

Om Vries als woondorp aantrekkelijk te houden

is het van belang dat het centrum “up to date” is, goed en makkelijk bereikbaar, men er goed kan parkeren en het geheel een prettige uitstraling heeft. Een opwaardering van het centrum van Vries kan worden gesplitst in de opwaardering van het openbare gedeelte en de opwaardering van de private panden. Voor wat betreft de openbare ruimte is de gemeente verantwoordelijk en aan zet. Opwaardering van het private deel is lastiger; hier is niet de gemeente aan zet, maar zijn wij voor een impuls afhankelijk van de eigenaren van het vastgoed.

Openbare ruimte

De inrichting en uitstraling van de Brinkstraat en Oude Asserstraat laten te wensen over. Door het 1-richtingsverkeer in de Brinkstraat moeten automobilisten omrijden en kunnen mensen van buiten Vries de weg niet altijd goed vinden. Het is de inzet om het 1-richtingsverkeer in de Brinkstraat op te heffen. Bij de herinrichting zal meer samenhang worden aangebracht in de voetpadenstructuur en wordt het groen in de Oude Asserstraat en Brinkstraat versterkt, onder meer door de aanplant van hagen en nieuwe bomen. Hiermee wordt de groene uitstraling van dit deel van het centrum versterkt. Dit heeft een positief invloed op de beleving. Op bepaalde plekken wordt nieuw straatmeubilair geplaatst; zoals een bankje bij de supermarkt. Idee is om een onderdeel van het straatmeubilair (bijvoorbeeld bankjes of prullenbakken, etc.) samen met een Vriezer kunstenaar (creatieve industrie) te laten ontwerpen.

Ook parkeren is niet optimaal geregeld. Alhoewel er in het centrum voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn (totaal 327), is het parkeerterrein bij de supermarkt – in verhouding tot de CROW-norm - ontoereikend. Bovenal is het parkeerterrein krap van opzet, niet echt gebruiksvriendelijk en weinig aantrekkelijk ingericht. Het is de inzet van de gemeente om de parkeersituatie rondom de supermarkt (Oude Asserstraat) te verbeteren. De huidige parkeerplaats wordt zowel qua beeld als gebruik opgewaardeerd. De andere parkeerterreinen zijn niet altijd goed vindbaar; deze zullen via borden beter worden aangeduid.

De lantaarnpalen in dit deel van het centrum zijn nog niet zo lang geleden vernieuwd. Weliswaar is gekozen voor een ander soort armatuur dan elders in (het centrum van) Vries, maar ze passen prima in het nieuwe straatbeeld. Tenslotte is benoemd dat de kwaliteit van de Markestraat te wensen overlaat. Ook hier is een herinrichting van de straat met het voetpad noodzakelijk. Uit het dorpsbelevingsonderzoek komt naar voren dat de uitstraling van het winkelcentrum te wensen overlaat. Met bovengenoemde maatregelen in de wordt de uitstraling van het openbare gedeelte versterkt. De gemeente streeft ernaar in 2016 de werkzaamheden uit te voeren.

Impressie revitalisering Oude Asserstraat (links: huidig, rechts: mogelijk straks)

Private ruimte

Uit de enquête is tegelijkertijd naar voren gekomen dat veel mensen willen dat de leegstand wordt aangepakt. Het vullen en opknappen van (winkel)panden is de verantwoordelijkheid van particuliere eigenaren. Investerings in de openbare ruimte kunnen ertoe leiden dat lege of verwaarloosde panden weer een nieuwe invulling krijgen en worden opgeknapt. Als een particuliere eigenaar een nieuwe invulling voor ogen heeft waarvoor een functie- en/of bestemmingsplanwijzing nodig is, dan wil de gemeente hier vanuit een positieve grondhouding in meedenken en faciliteren.

De brink van Vries is zeer karakteristiek, kent reeds een aantal horeca-vestigingen en leent zich goed voor versterking van de horeca-, verblijfs-, en evenementenfunctie. Ook hiervoor geldt dat de gemeente open staat voor initiatieven. Omdat de brink eigendom is van de Boermarke, zullen ideeën met hen moeten worden afgestemd.

Brinkstraat 7 en omgeving

Het gebied van Brinkstraat 7 en omgeving is een plek die de laatste jaren sleets is geraakt en te maken heeft gehad met een wisseling van gebruik, huurder en leegstand. Gelet op de ontwikkelingen in de detailhandel – meer internetverkoop, schaalvergroting- is het onverstandig er vanuit te gaan dat deze omgeving zich, als de economie blijft aantrekken, vanzelf vult met detailhandel. Gelet op de opzet van deze omgeving is een breder en gemengd gebruik denkbaar. Hierbij denken wij aan de functies wonen, werken en winkelen (mits milieutechnisch inpasbaar). Het 2-richtingsverkeer in de Brinkstraat vormt hier qua geluidsbelasting geen belemmering. De ligging kan bovendien interessant zijn voor seniorenwoningen. Een verdere functiemenging kan in de bestaande panden het geval zijn, maar ook een vernieuwing van het vastgoed wordt mogelijk geacht.

Zorgaanbod

Elders in het land, maar ook in onze gemeente, zien we steeds vaker dat zorgfuncties geclusterd worden in een gezondheidscentrum. Vanuit zorgverzekeraars wordt in toenemende mate ingezet op dergelijke concentraties. Hoe is dit in Vries het geval? In de omgeving van het voormalige gemeentehuis zitten veel zorgvoorzieningen. Het betreft twee huisartsenpraktijken, een tandartsenpraktijk, de apotheek en een drogist. Van een gezondheidscentrum is geen sprake, maar wel is een aantal functies al behoorlijk geclusterd. Met de aanwezigheid van Icare in het centrum en fysiotherapie beschikt Vries over een redelijk compleet pakket aan eerstelijns-zorg voorzieningen. Het is in het belang van Vries dat deze functies behouden blijven. Partijen zelf dienen voorts te bepalen of meer samenwerking noodzakelijk is om te kunnen blijven voldoen aan de eisen van zorgverzekeraars. Gesteld kan worden dat een basiszorgpakket om de leeftijden van 0 tot 100 te bedienen aanwezig is in Vries. Tevens liggen er maar liefst 3 ziekenhuizen op korte rijafstand van Vries.

Voor zowel de zorgvoorzieningen als de Brinkstraat 7 e.o. geldt: wij faciliteren initiatieven, derden zijn aan zet.

Naar een aantrekkelijk centrum: wel of geen wijzigingen naar aanleiding van reacties en behandelingen in de raad
Wel 2-richtingsverkeer Brinkstraat: Opgemerkt is tijdens de informatieavond en per brief dat de Brinkstraat één-richting moet blijven. Door veel ondernemers en inwoners is eerder vooral ook benoemd dat de verkeersstructuur in Vries met haar één richtingswegen niet goed herkenbaar is en dat 2 richtingsverkeer, net zoals vroeger, leidt tot iets meer drukte in de Brinkstraat. Hoewel drukte natuurlijk ook negatief kan zijn, kan het er wel toe leiden dat de interesse vanuit de markt op nabij gelegen panden toeneemt.

Geen uitbreiding parkeerplaatsen meer: Ten opzichte van de eerdere versie van de Dorpsagenda is de sloop van het pand aan de Oude Asserstraat 18 voorlopig komen te vervallen en wordt er vooralsnog voor gekozen om dit pand te koop aan te bieden. Het parkeerterrein van de supermarkt wordt niet meer uitgebreid. De sloop, maar vooral ook uitbreiding van de parkeerplaatsen werd door de meerderheid van de reacties niet als positief ervaren. De uitbreiding van de parkeercapaciteit zou niet nodig zijn en het zou leiden tot een lege plek in het dorp. Hoewel het aantal parkeerplaatsen volgens de CROW-norm (te) laag is, heeft de supermarkt aangegeven dat een herinrichting van de huidige parkeerplaats belangrijker is dan uitbreiding. In het pand aan de Oude Asserstraat 18 is detailhandel mogelijk. Indien een koper de bestemming van dit plan wil wijzigen in 'wonen' dan wordt daarmee alsnog een aantal vierkante meters detailhandel uit de 'markt' genomen.

Ook herinrichting Markestraat: Ook de herinrichting van de Markestraat is onderdeel gaan uitmaken van de Dorpsagenda. De al beoogde werkzaamheden worden naar voren gehaald en behoeft geen aanvullend budget.

Eerst nog een ontwerp, dat in samenspraak met betrokkenen tot stand komt: Voordat genoemde werkzaamheden starten zal er eerst nog een ontwerp gemaakt worden. Zoals gebruikelijk doen wij dit in overleg met de omgeving en gebruikers om zo te komen tot een goed en gedragen ontwerp. Dit zal ook in Vries het geval zijn. Speciale aandachtspunten bij de herinrichting van het centrum zijn de seniorvriendelijke inrichting van de openbare ruimte en de inzet van het VN-paneel.

Gemeente geen taak in de private ruimte: Door meerderen is aangegeven dat de gemeente ook de leegstand moet aanpakken. Met de dorpsagenda is een scheiding gemaakt tussen de openbare en private ruimte. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en neemt ook deze verantwoordelijkheid. Voor wat betreft de private ruimte; dit is en blijft de verantwoordelijkheid van de diverse eigenaren. Als gemeente zullen wij hun ideeën zoveel mogelijk faciliteren, mits passend in de ruimtelijke en stedenbouwkundige structuur en milieutechnisch inpasbaar.

Clustering zorgvoorzieningen: Gesteld is dat clustering zorgvoorzieningen zal leiden tot nieuwe leegstand. De zorgvoorzieningen zijn in de dorpsagenda opgenomen vanwege twee redenen. Ten eerste is geschetst dat Vries beschikt over een basispakket aan zorgvoorzieningen. Ten tweede is de trend geschetst dat dergelijke voorzieningen in toenemende mate geclusterd worden, al dan niet op verzoek van de zorgverzekeraars. De gemeente heeft hier geen regie.

Minder auto's op de Brink: Gevraagd is of het mogelijk is om op de Brink een parkeerverbod aan één zijde in te stellen. Dit zal nader besproken en onderzocht worden. De Boermarke is eigenaar van de Brink.

Brinkstraat 7 en omgeving: De dorpsagenda is aangevuld met een visie op het gebied nabij Brinkstraat 7.

Prettig Wonen in Vries

In Vries is ruimte voor een beperkte toevoeging van de woningvoorraad, waarbij opgemerkt dient te worden dat er vraaggestuurd (en niet aanbodgestuurd) gebouwd moet worden. Met deze dorpsagenda wordt voor Vries voorzien dat ca. 45 woningen gerealiseerd worden binnen de bebouwde kom (inbreiding en transformatie). Aan de zuidoostzijde van het dorp is voorts ruimte aangewezen voor een kleine toevoeging met nieuwbouw van enkele tientallen woningen. Aandachtspunten zijn senioren, voor wie woningen in/nabij het centrum aantrekkelijk zijn en starters. Deze laatste groep is aangewezen op de bestaande voorraad. Wanneer op bescheiden schaal nieuwbouw toegevoegd wordt, komt elders in Vries voor hen woningen vrij.

Uit het dorpsbelevingsonderzoek is gebleken dat mensen het wonen in Vries hoog waarderen. Anno 2015 is Vries een aantrekkelijk woondorp, centraal gelegen tussen Groningen en Assen. Een dorp waar het niet alleen prettig wonen is voor degene die een eigen huis kan betalen, maar waar het ook prettig huren is. Randvoorwaarde bij het prettig wonen is de beschikbaarheid over een basispakket aan voorzieningen.

De inzet op Vries als woondorp vereist inzicht in de lokale woningmarkt – hoe is het aanbod en wat de is vraag? Het inwonertal van Vries loopt de komende jaren geleidelijk terug. Toch is er behoefte aan nieuwe woningen. Dit komt onder meer door de gezinsverdunding. Indien uitgegaan wordt van ‘bouwen voor de eigen vraag’ dan is er tot 2020 behoefte aan circa 80 woningen. Dit aantal is relatief beperkt omdat het natuurlijk woningaanbod (woningen die o.a. ten gevolge van overlijden of verhuizen naar een verzorgtewhuis vrijkomen) met 200 fors is. Een voorzichtige extrapolatie levert een opgave tot 2025 van circa 100 woningen en ca. 125 woningen tot 2030. De strategische tekorten liggen volgens de gemeentelijke woonvisie (2013) vooral in het segment koopwoningen tot € 400.000,- en grondgebonden (senioren)huurwoningen. De behoefte aan appartementen is beperkt. Op grond van de eigen behoefte lijkt het toevoegen van 125 woningen tot 2030 een maximum. Daarmee lijkt in Vries de jaarlijkse vraag naar nieuwbouw uit te komen op een kleine 10 woningen/jaar.

Inbreiding

Prettig wonen betekent dat er in het dorp niet al te veel lege plekken liggen die nog (her)ontwikkeld moeten worden. Het is de opgave de komende periode in te zetten op lostrekken van deze locatie-ontwikkelingen. Het betreft tegelijkertijd wel locaties die niet in eigendom van de gemeente zijn. Wij zetten er hierbij op in om zo goed mogelijk mee te denken met initiatiefnemers, zodat er haalbare plannen komen te liggen. Dit vereist van ontwikkelaars een heroriëntatie op het oorspronkelijke programma.

In Vries zijn er 3 inbreidingslocaties. Voor de locatie Holtenweg geldt dat in 2015 door Woonborg gestart is met de bouw van 8 grondgebonden levensloopbestendige woningen. Dan is er de locatie van de voormalige kerk aan de Rijksweg (rotonde). Hier lag een plan voor 21 appartementen. Tenslotte lag er een plan voor de ACM-locatie met 36 appartementen. Uit de meerjarenbegroting van Woonborg blijkt dat hier tot en met 2018 hier geen ontwikkeling wordt voorzien; Woonborg wil de locatie afstoten. In totaal waren er op de 3 inbreidingslocaties ca. 65 woningen gepland. We verwachten dat met de herziening van de plannen dit aantal naar beneden wordt bijgesteld tot circa 35 woningen. Onze inzet richt zich op het meedenken met ontwikkelaars om te komen tot een haalbaar plan waar vraag naar is en het faciliteren van een dergelijk plan. Wij staan hierbij open voor ideeën, maar wij zullen geen gronden verwerven of zelf ontwikkelingen oppakken.

Aanvullend op de hierboven genoemde herontwikkellocaties, kan de komende periode in het centrum een transformatie van winkel- naar woonfunctie aan de orde zijn. Wij verwachten dat dit voornamelijk incidenteel aan de orde zal komen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat op dergelijke locaties in het centrum van Vries circa 10 extra woningen gerealiseerd kunnen worden. Wij staan als gemeente positief tegenover transformatie-opgaven. Dergelijke vragen vanuit de markt zullen we faciliteren, mits passend binnen de ruimtelijke en stedenbouwkundige structuur van het dorp. Het totaal aan inbreiding komt hiermee uit op circa 45 woningen.

Uitbreiding

Dan blijft er nog een vraag over van circa 40 tot 80 woningen die niet in de bestaande kern kan worden opgevangen. Een uitbreiding van het dorp met dit aantal moet in en door de markt op te nemen zijn, zonder dat dit leidt tot leegstand. Voorgesteld wordt hiervoor gronden te benutten die aan de zuidoostzijde van het dorp liggen. Hierbij denken wij aan de percelen direct ten oosten van de Asserstraat (Diepsloot 3). Deze gronden zijn goed te ontsluiten. Een beperking hierbij is dat deze percelen deels in bezit zijn van de gemeente. Een alternatief is te bouwen langs de Taarloseweg. De percelen langs deze weg zijn in het verleden door de gemeente aangekocht voor woningbouw. Gezien de aanwezige landschappelijke kwaliteiten in dat deel van het dorp, wordt gedacht aan de realisatie van een landschappelijke woonvorm die past bij het karakter van Vries en het omliggende landschap. Met een dergelijke uitbreiding kan ingespeeld worden op de lokale behoefte en kan de achteruitgang qua aantal inwoners worden beperkt. Hierbij geldt wel een nuancering.⁵ Bij de verdere

⁵ In Vries zijn de laatste 20 jaar amper nieuwe woningen gebouwd. Mensen met een vraag naar een nieuwbouwwoning zijn afgelopen jaren niet bediend. Zij zullen of naar elders verhuisd zijn, of een woning in de bestaande markt gekocht hebben. Een zelfde situatie deed zich in Zuidlaren ook voor voordat de locatie Oude Tolweg Zuid op de markt is gekomen. Een verklaring voor de – zeker in tijden van crisis – relatief vlotte verkoop en ontwikkeling is dat daar vraag naar nieuwbouw aanwezig was, omdat er (net als nu in Vries) een tijd lang geen nieuwbouwwoningen waren gebouwd.. In Vries kan een zelfde situatie aanwezig zijn. De afname aan inwoners in het afgelopen decennium kan mede verklaard worden door het feit dat er in Vries niet meer gebouwd is. Het is echter een te simpele redenering om

planontwikkeling voor nieuwbouw is nader onderzoek naar de precieze onderverdeling, locatie en woningbouwtypering noodzakelijk. Ook dienen wij onze eigen inzet/ rol hierbij te bepalen; mede daarom zullen wij in het vervolg nog een ontwikkelstrategie opstellen. De inzet hierbij is te komen tot een gemengde wijk.

Kwalitatief

Uit het dorpsbelevingsonderzoek en de informatieavond komt naar voren dat aandacht uit dient te gaan naar senioren en starters. Voor senioren achten wij met name de inbreidingslocaties geschikt gezien de rollatorafstand tot de winkels. Ten aanzien van starterswoningen, het is van belang toevoeging van nieuwe woningen voor deze doelgroep door initiatiefnemers gedoseerd te laten plaatsvinden. Dit omdat een aanzienlijk deel van de woningvoorraad in Vries zich al in het goedkopere segment bevindt. Dit zien we terug op Funda. Begin september 2015 stonden er 61 woningen te koop (ca. 4% van de voorraad), waarvan 21 woningen onder de €200.000,- (de door de raad vastgestelde norm van sociale koop); van deze 23 woningen hadden 8 woningen een vraagprijs onder de €150.000,-. Deze woningen zijn qua inrichting meestal wel (wat) verouderd en minder energiezuinig dan nieuwbouwwoningen. Het verdient juist de voorkeur dat dit type woningen – vaak nog in bezit van de woningbouwcorporatie – gerenoveerd wordt. Dit is in lijn met het in 2013 opgestelde volkshuisvestelijk beleid⁶: “...onze bestaande woningvoorraad starters goede mogelijkheden biedt om in de vraag te voorzien. Probleem op dit moment is echter de stagnerende doorstroming, waardoor het aanbod van woningen waaraan starters behoefte hebben (huurwoningen en goedkope koopwoningen) kleiner is dan voorheen. Wij verwachten vooral dat door de bouw van levensloopbestendige woningen door initiatiefnemers de doorstroming gestimuleerd zal worden.” Voorts staan wij open voor initiatieven die in bestaande panden (bijvoorbeeld leegstaande winkels of boerderijen) starterseenheden willen realiseren.

Prettig Wonen: wel of geen wijzigingen naar aanleiding van reacties en behandelingen in de raad

Starters- en seniorenwoningen: Diverse reacties roepen op om bij de inbreidings- en uitbreidingslocaties actief rekening te houden met sociale woningbouw, starters en seniorenwoningen. Voor wat betreft de inbreidingslocaties in en rondom het centrum van Vries; deze locaties zijn door hun centrale ligging aantrekkelijk voor senioren. De plannen van Woonborg aan de Holtenweg, 8 levensloopbestendige woningen, passen dan ook prima. Het is wel aan de markt om dit extra aanbod te creëren; als gemeente bouwen we niet zelf. Initiatiefnemers met plannen die goed aansluiten op ons woonbeleid zullen wij zo goed mogelijk faciliteren. Voor wat betreft de uitbreiding ligt dit iets complexer. Hoewel ook hier sociale woningbouw of starterswoningen er bij in kan worden gemengd, wordt met een uitbreiding ook beoogd dat er nieuw aanbod in Vries wordt gecreëerd voor haar inwoners. Dit brengt verhuisc Bewegingen op gang, waarbij huizen voor starters op de markt komen. Een relatief ver van het centrum gelegen locatie is voor senioren minder interessant. Ook voor uitbreidingslocaties geldt dat wij niet zelf woningen ontwikkelen; dit is aan marktpartijen. Om straks te komen tot nieuwe prestatieafspraken met de corporaties is een aanvulling op de structuurvisie Wonen 2013 in voorbereiding (gemeentebreed). Voor de drie hoofdkernen wordt hier afzonderlijk ingegaan op de woningbehoefte en het woningbouwprogramma

Verduurzaming en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad: dit onderwerp speelt gemeentebreed en is niet alleen in Vries actueel. Verwezen wordt naar ons volkshuisvestingsbeleid.

Toekomstbestendige huisvesting voor de twee Vriezer basisscholen

In Vries wordt ingezet op vernieuwing van de huisvesting van de beide basisscholen. De uitvoering hiervan vindt plaats buiten de dorpsagenda; op dit moment zijn de scholen zelf aan zet.

De huisvesting van de beide scholen in Vries is kwalitatief toe aan vernieuwing. De huidige panden zijn verouderd en voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Tegelijkertijd daalt het leerlingenaantal in Vries de

bevolkingsafname 1 op 1 tegen te gaan door de realisatie van nieuwbouw. De afname zou wel minder sterk zijn indien er afgelopen periode een nieuwbouwplan op de markt zou zijn gebracht.

⁶ In de structuurvisie wonen 2013 wordt het dilemma geschetst dat, aangezien onze woningmarkt een doorstromingsmarkt is, er een (ogenschijnlijke) discrepantie ontstaat tussen de woningbehoefte op lange termijn en de actuele vraag als de doorstroming vanwege de crisis stagneert. Het gevolg van deze marktsituatie is dat op korte termijn alleen de meest urgente vraag op de markt komt: starters en ouderen waarvoor zorg aan huis onvoldoende soelaas biedt. Dit leidt tot druk op de huursector en een koopkrachtige vraag van consumenten die wel willen verhuizen, maar daarvan afzien omdat de huidige woning niet voor een in hun ogen goede prijs kan worden verkocht.

komende jaren. Daar waar anno 2015 samen nog zo'n 15 leslokalen nodig zijn, lijken er na 2020 nog circa 11 over te blijven. Beide scholen afzonderlijk kunnen met een dergelijke afname rekening houden.

Het kan meerwaarde hebben de scholen in elkaars directe nabijheid te bouwen. Of er een gezamenlijke huisvesting voor de scholen komt, is echter niet aan de gemeente. De regie voor nieuwbouw of verbouw ligt bij de scholen zelf. Dit is bij de herijking van het accommodatiebeleid in juni 2015 zo bepaald. Beide scholen zijn hiermee 'bouwheer'. Het beschikbare budget kan worden ingezet voor nieuwbouw danwel vernieuwing van de bestaande bouw. De beide scholen in Vries zijn nu aan zet; de regie over de uitvoering is hiermee in handen van de onderwijsinstanties.

Bij de herijking van het accommodatiebeleid is ook voorgesteld om sporthal De Kamp aan te passen en geschikt te maken voor gymonderwijs en een breder verenigingsgebruik en de gymzaal De Fledders te slopen.

Toekomstbestendige onderwijshuisvesting: wel of geen wijzigingen naar aanleiding van reacties en behandelingen in de raad

Goede schoolgebouwen: allen onderschrijven het belang van goede onderwijshuisvesting van de beide basisscholen in Vries. Op dit moment zijn de beide scholen echter aan zet over de vraag of dit in gezamenlijkheid plaatsvindt. Zoals gesteld, de nadere invulling van de onderwijshuisvesting vindt plaats buiten de dorpsagenda.

Meer dan scholen alleen: gepleit is eveneens om de school te verbreden met andere functies, zoals een bibliotheek en kinderopvang. Voor dit onderdeel wordt verwezen naar het gemeentebrede accommodatiebeleid en de bijbehorende kaders.

Bij de herijking van het accommodatiebeleid is besloten dat de gemeente niet langer bereid is te bouwen voor commerciële partijen (zoals kinderopvangorganisaties). Deze partijen moeten zelf plannen maken voor passende accommodaties. Wel is de gemeente bereid de mogelijke realisatie van kinderopvang nabij scholen te faciliteren door medewerking te verlenen aan een bestemmingsplanwijziging (indien nodig) en/of grond te verkopen (indien de gemeente grondpositie heeft). Afhankelijk van de wensen van de kinderopvang zal de gemeente hier met hen afspraken over maken. Daarnaast wordt op dit moment nagedacht over de toekomst van de bibliotheken. Hierbij staat de vraag centraal op welke wijze in onze gemeente dit in de toekomst vormgegeven gaat worden. Door de digitalisering is deze functie aan verandering onderhevig. Uitgangspunt is dat op iedere school een schoolbibliotheek aanwezig is. De vraag is wat daarnaast nog gewenst en mogelijk is in de drie grote kernen (Vries, Eelde-Paterswolde en Zuidlaren). Hierbij staat niet langer het gebouw maar de functie centraal. De discussie en besluitvorming hierover verloopt buiten de dorpsagenda om.

Verbeteringen in de openbare ruimte van het dorp Vries

In Vries is het onderhoud van het groen (het maaibeheer) in De Fledders inmiddels gewijzigd. Hierover zijn geen nieuwe klachten meer ontvangen. Aandachtspunten zijn voorts de groene randen van het dorp (zuinig op zijn), de zichtbaarheid van de kruising De Fledders-Rijksweg, de verkoop van snippergroen en aandacht voor de wensen van senioren bij de inrichting van de openbare ruimte.

Uit de gesprekken met inwoners en het dorpsbelevingsonderzoek komt een aantal zaken naar voren die in de openbare ruimte verbeterd kunnen worden, dan wel waarover het waard is nader onderzoek te doen of met elkaar in gesprek te gaan. In onderstaande is een aantal onderwerpen benoemd. Het algemene beeld is dat de meerderheid best tevreden is met de groenvoorzieningen in de eigen straat en/of buurt. Het algehele beeld is dus prima, maar door gericht een aantal verbeteringen te realiseren op plekken waar dit genoemd is, kan het beeld over het groen en de openbare ruimte worden verbeterd. Het betreft de volgende zaken:

1. De groeninrichting en het beheer van de berm in de Fledders wordt al vele jaren door bewoners als storend ervaren. De Fledders is met een bijzondere groenstructuur aangelegd in de jaren '70. De afgelopen jaren heeft dit groen een noodzakelijke opknappbeurt ondergaan. In verband met kostenbesparing en verhoging van de biodiversiteit zijn de gazons omgezet naar extensief beheer met kruidenmengsels. Het beoogde beeld voldoet echter niet aan de verwachtingen en wensen van alle bewoners. Daar waar het groen vroeger één van de selling points van deze wijk was, wordt deze nu al rommelig en wild ervaren. Daarom wordt er vanuit de gemeente op ingezet om een aantal berm (de smalle berm bij de weg de Fledders) intensiever te gaan maaien. *Met het maaiseizoen van 2015*

is deze verandering reeds in gang gezet; over het gewijzigde maai-beheer in De Fledders is sindsdien geen klacht meer binnengekomen. De eerlijkheid gebied te zeggen dat tegelijkertijd de Fledders binnen de gemeente Tynaarlo hoog scoort op het gebied van het dumpen van (groen)afval. Dit draagt mede bij aan de onverzorgde indruk van de wijk. Het is de verantwoordelijkheid van de inwoners zelf om hier wat aan te doen. Verbetering van beide aspecten zal naar verwachting leiden tot een meer positieve ervaring van de openbare ruimte.

2. De wens is uitgesproken om snippergroen of overhoeken te verkopen aan de inwoners. Als gemeente nemen we hierin een positieve grondhouding in. Hierbij kijken wij naar de positie van een stuk grond, of deze strategisch gelegen is en of de overhoek deel uitmaakt van een grotere groenstructuur. Indien vanuit strategische overwegingen of een kaveloverstijgende groenfunctie gemeentelijke bezit vereist blijft, kan dit niet worden verkocht. Het kan op bepaalde plekken wenselijk zijn dat de gemeente op incidentele plekken groen terugneemt.
3. In het dorpsbelevingsonderzoek is de verkeersveiligheid benoemd als een zorgpunt. Inwoners ervaren onveiligheid bij de scholen en op een specifiek aantal plekken. Opgemerkt dient te worden dat Vries als plek om te wonen, te verblijven en rijden relatief al erg veilig is (objectief). Het afgelopen jaar hebben er zeven geregistreerde ongevallen plaatsgevonden, waarvan 3 met letsel. Deze ongevallen hebben niet plaatsgevonden op de door het dorp genoemde verkeersonveilige locaties. Het gaat in dit geval met name om de ervaren onveiligheid. Er zal in het dorp altijd een aantal plekken blijven die als onveilig worden ervaren. Toch kan in een aantal gevallen deze onveiligheid worden verminderd.

Te noemen vallen hier de kruising bij de Emté tussen Brinkstraat, Holtenweg, Westerstraat en Oude Asserstraat. In het kader van de herinrichting van het centrum wordt deze hoek aangepakt. De onveiligheid bij scholen beperkt zich tot de spitstijden bij de school. Bij nieuw- of verbouw van de scholen dient dit aspect meegenomen te worden. Genoemd zijn verder een aantal inritten op de Fledders – hier wordt naar gekeken in samenhang met het groen, de inrichting en het onderhoud ervan. Twee andere plekken zijn de rotonde bij de voormalige Rabobank (onoverzichtelijk) en de zuidelijke inrit van de wijk de Fledders. Een rotonde is de meest veilige kruisingsvorm die denkbaar is; de snelheden liggen laag en er is overzicht. In Drenthe hebben we de afspraak dat we fietsers uit de voorrang houden, omdat het voor een fietser veiliger is bij rotondes geen voorrang te krijgen. Ten aanzien van de zuidelijke aansluiting van de Fledders kan worden geconstateerd dat deze door velen als slecht vindbaar wordt ervaren. In vergelijking met de inrit van Diepsloot, ligt er een ander type inrit naar de Fledders. Dit gedeelte van de Asserstraat kent een breed en uniform profiel, waar genoemde afrit aan ondergeschikt is. Objectief gezien is er weinig mis met de afslag. Veel inwoners ervaren deze inrit echter als onduidelijk. Het is een zoektocht – in gesprek met inwoners - op welke wijze hier een accent kan worden gelegd in het wegbeeld of nabije omgeving om de herkenbaarheid te versterken.

4. Rondje rand & bodemwandeling – de randen van Vries, de overgangen tussen het dorp en het landschap zijn één van de mooiere delen van het dorp. Dit vergt dan ook geen grote ingrepen. Wat wel een meerwaarde heeft is om een aantal ‘missing links’ aan te leggen of te herstellen, waarbij op eenvoudige wijze er een ‘rondje rand’ voor Vries ontstaat. Op dit moment wordt gewerkt aan een aanpak waarbij de randen van heel Vries in beeld worden gebracht. De minder goede plekken worden hierbij in kaart gebracht en benoemd. Tevens is in samenspraak met het Geopark een bodemroute ontwikkeld en medio september 2015 geopend. De landschappelijke, bodemkundige en recreatieve kwaliteiten van de nabije omgeving worden hier tentoongesteld. Het draagt bij aan het besef dat vlakbij huis in Vries de omgeving veel te bieden heeft.
5. Uit de gesprekken is verder naar voren gekomen dat de inrichting van de openbare ruimte ook voor ouderen en minder validen goed ingericht moet zijn. Hiertoe hebben wij ook overleg met een vertegenwoordiging van de Brinkstichting. Het een en ander geldt met name voor het centrum van Vries, waar ook in voormalige winkels een transformatie naar seniorenwoningen denkbaar is. De ‘rollatorafstand’ tot de winkels sluit hier goed op aan. Wij zullen hierbij ook gebruik maken van de kennis die bij het VN-panel aanwezig is.

Wel of geen wijzigingen naar aanleiding van reacties en behandelingen in de raad

En rotonde bij De Fledders? Veel reacties zijn er binnengekomen om de afslag Rijksweg-de Fledders (entree van de wijk), waarvan gebleken is dat velen deze niet goed waarnemen om te vormen tot een rotonde. Met de Dorpsagenda wordt voorgesteld hier vanuit de gemeente en de wijk gezamenlijk naar te kijken op welke wijze deze kruising van een accent kan worden voorzien. Meerdere reacties riepen op tot de aanleg van een rotonde. Dit is echter een relatief dure oplossing, zeker gezien het feit dat deze locatie qua veiligheid niet bekend is als een 'black spot'. Hoewel ook meerdere mensen deze plek als 'onveilig' hebben aangeduid, vonden de meeste mensen deze inrit vooral niet goed zichtbaar. Ook hier scoort een rotonde in dat geval goed. Er zijn echter ook andere, meer subtiele en goedkopere manieren te bedenken om deze inrit van een accent te voorzien. Wij gaan hierover in gesprek met de bewoners.

Geen extra groen in de Rijksweg ter hoogte van het centrum: Hoewel meerdere mensen van mening waren dat Vries door de Rijksweg gescheiden wordt in een oostelijke en westelijke helft, werd het idee om deze 'mentale' barrière te verkleinen ter hoogte van het centrum door het planten van bomen niet door allen even goed ontvangen. In deze laatste versie van deze Dorpsagenda is de aanplant van bomen, als visuele verbinding in de Rijksweg ter hoogte van het centrum (oude gemeentehuis) komen te vervallen. Dit onderdeel is in de reacties als minder wenselijk aangeduid.

Maai-beheer De Fledders: met ingang van het maaiseizoen 2015 is het maai-beheer aangepast. Dit jaar heeft het groen-beheer met het maaien niet geleid tot nieuwe klachten.

Behoud en versterking van de rijke sociale omgeving

Uit het dorpsbelevingsonderzoek is naar voren gekomen dat inwoners zich veilig voelen in Vries. Wel geeft een kleine meerderheid aan dat vandalisme en vernielingen regelmatig voorkomen. Toch kan geconstateerd worden dat men zich veilig voelt, ondanks het feit dat men vindt dat vandalisme regelmatig voorkomt. De ervaren veiligheid sluit goed aan op het dorps- en meer landelijke karakter van Vries. Hierin onderscheidt Vries zich van omliggende steden als Assen en Groningen. Tevens geeft meer dan 95% van de respondenten aan open te staan voor nieuwkomers. Veel mensen hebben dan ook een goed buurtcontact. Het is van belang dat het sociale en veilige karakter van Vries behouden blijft. De gemeente kan hier slechts in beperkte mate aan bijdragen of dit verzorgen. Het zijn immers de inwoners die samen het dorp vormen en met elkaar omgaan. Initiatieven gericht om het sociale karakter van het dorp te versterken worden vanuit de gemeente aangemoedigd en waar mogelijk gefaciliteerd. In dit laatste geval betreft het echter maar in zeer beperkte mate geld. De rol van de gemeente beperkt zich veeleer tot meedenken, mogelijk maken en meedoen.

Het verenigingsleven in Vries is ruim aanwezig. Op het vlak van sport (o.a. tennis, voetbal, zwemmen, zaalsport) heeft het dorp nog altijd veel te bieden. Toch zien meerdere verenigingen een teruggang in ledenaantal. Gekoppeld aan hogere huren voor het gebruik van sportfaciliteiten maakt dat verenigingen nu en straks onder druk kunnen komen te staan. Het ingezette beleid ten aanzien van de tarieven voor sportaccommodaties is iets wat gemeente breed is ingevoerd. Met deze dorpsagenda wordt dit niet veranderd. Wel is door de diverse verenigingen benoemd dat gemeente en verenigingen meer voor elkaar kunnen betekenen. Gevraagd is om in het gemeentelijk sportbeleid met de combinatiefunctionarissen in Vries ook accenten te leggen op het aanbod van de plaatselijke verenigingen. Op deze wijze kan de jeugd gestimuleerd worden een sport in dorp te kiezen. Eenzelfde koppeling kan gelegd worden tussen de scholen, jeugd en de culturele sector. Verder is nadrukkelijk gevraagd om een jaarlijkse bijeenkomst met alle (sport)verenigingen uit het dorp. Vanuit het Vriezer Sport Overleg is het signaal gekomen dat men deze wil opheffen. De gemeente is op het gebied van sport van plan om de overleggen per dorp los te laten en tot een gemeente breed sport overleg te komen. Het idee hierbij is de bijeenkomsten per tak van sport te organiseren. Als de verenigingen uit Vries daarnaast de behoefte hebben om elkaar op een jaarlijkse bijeenkomst te treffen, dan is de gemeente bereid hierin te faciliteren.

De verenigingen in Vries beperken zich niet alleen tot sport. Het verenigingsleven is veel rijker. Vries kent bijvoorbeeld een historische vereniging, een vereniging voor Volksvermaken, een ondernemersvereniging,

koor, ouderenvereniging, vrouwen van nu, scouting, muziek, kerk, buurtvereniging, biljartvereniging en actieve website (vries.nu). Wat ontbreekt is één centrale dorpsvereniging die een rol zou kunnen vervullen richting de gemeente. Het is echter aan de inwoners van het dorp om hier invulling aan te geven. Vanuit al deze verenigingen worden de nodige activiteiten in en om het dorp georganiseerd, wat vooral ook zo moet blijven. De meeste mensen geven ook aan dat zij in meer of mindere mate meedoen aan dorpsactiviteiten (70-80%). Zij zijn hier over het algemeen tevreden over.

Tegelijkertijd vindt 75% van de respondenten uit het dorp niet dat Vries levendig is. Dit lijkt in tegenspraak te zijn met het verhaal over de dorpsactiviteiten en het actieve deelname percentage. Navraag leert dat Vries vooral een soort serene rust uitstraalt en niet als bruisend of levendig wordt ervaren door veel inwoners. Men weet ook wel dat de activiteiten er zijn, maar deze zijn niet – zoals in Zuidlaren- direct terug te vinden in het centrum. Sommigen vinden deze rust juist een kwaliteit van Vries. De beperkte mate van ervaren levendigheid kan wel opgevat worden als signaal. Vanuit de gemeente blijven wij positief staan tegenover initiatiefnemers die met evenementen en activiteiten meer levendigheid willen aanbrengen in Vries. Wij pakken dit echter niet actief vanuit onze gemeentelijke positie op. Het zijn de inwoners en ondernemers die vanuit hun zelf moeten komen met activiteiten en ideeën. Wij kunnen ook hier slechts meedenken, meedoen en faciliteren. Een voorbeeld hiervan is Plaats de Wereld, welke de afgelopen paar jaar in de voormalige gemeentewerf een plek heeft verworven als dorpstuin voor Vries.

Behoud en versterking van de rijke sociale omgeving: wel of geen wijzigingen naar aanleiding van reacties en behandelingen in de raad

Bibliotheek: het behoud van de bibliotheek in Vries is een onderwerp dat vaker genoemd is. Voor het onderdeel bibliotheken verwijzen wij allereerst naar een gemeentebrede discussie op dit vlak, evenals de hierbij behorende financiële kaders. Het is correct dat het huurcontract afloopt van de bibliotheek in Vries. Het is onze inzet om de bibliotheekfunctie voor Vries te behouden. De regie ligt bij de aanbieder van de bibliotheekfunctie.

Huren van de sportvoorzieningen: het gebruik van de diverse gezamenlijke faciliteiten (sport, dorpshuis) staat onder druk. Dit signaal is ook door de diverse verenigingen afgegeven tijdens de inloopbijeenkomsten. Het ingezette beleid ten aanzien van de tarieven is echter gemeente breed ingevoerd.

Overige ideeën en suggesties

De inwoners van Vries zijn erg betrokken bij hun dorp. Zowel tijdens de inloopavonden als ook in het dorpsbelevingsonderzoek hebben veel mensen een bijdrage geleverd en zijn er ook erg veel ideeën naar voren gebracht. Als gemeente hebben we geprobeerd de kern van de boodschap uit het dorp te vatten in deze dorpsagenda. We zijn niet op alle ideeën ingegaan. Te noemen vallen hier bijvoorbeeld de realisatie van camperplaatsen en een camping om meer toeristen te trekken, de roep om nieuwe winkels om de aantrekkelijkheid van het centrum te verhogen, etc. Voor de meeste van deze wensen en ideeën ligt het primaat echter niet bij de gemeente. Het is aan de markt om deze zaken eventueel op te pakken en te realiseren. De gemeente staat open voor nieuwe ontwikkelingen en is bereid - als deze ontwikkelingen een positieve bijdrage leveren aan het dorp – hier vanuit een positieve grondhouding in mee te denken.

Uitvoeringsprogramma

In het onderstaande is een overzicht gegeven van alle acties die mede voortvloeien uit de Dorpsagenda Vries. Voor de meeste onderdelen loopt de dekking van de acties buiten de dorpsagenda om. Alleen de inzet van middelen voor de herinrichting van de Oude Asserstraat en Brinkstraat is rechtstreeks gekoppeld aan de Dorpsagenda. In een aantal gevallen zijn de acties voorts gekoppeld aan gemeentebreed beleid, zoals bij de accommodaties en bibliotheek.

ACTIE	WAT	WIE/ ROL GEMEENTE	WANNEER	KOSTEN
Herinrichting Oude Asserstraat en Brinkstraat	Herstraten, groen (bomen + hagen), straatmeubilair (bankjes) en herinrichting bestaande parkeerplekken	Gemeente	2015 ontwerp, vergunningen, bestek 2016 aanbesteding, uitvoering 31-12-2016 gereed	€500.000,-
Herinrichting Markestraat	Herinrichting straat en voetpaden. Regulier onderhoud	Gemeente	2016	€130.000,- (regulier onderhoud)
Verkoop voormalig pand Harms	Verkopen van het pand aan de Oude Asserstraat 18. Indien geen verkoop, sloop, functiewijziging (wonen) en kavel in de verkoop.	Gemeente + supermarktpartijen	2015/2016	Te dekken via verkoop
Herontwikkeling private ruimte	Bestemmingsplan(BP)wijzingen bij aanvraag	Private partijen, rol gemeente pro-actief	continu	PM, anterieure overeenkomsten bij BP wijziging
Aanpak leegstand	Lege panden weer opnieuw invullen, opknappen	Private partijen/ eigenaren aan zet	continu	-
Inbreiding	Lege plekken herontwikkelen	Herontwikkeling is aan marktpartijen, rol gemeente is pro-actief. Organisatie van een bijeenkomst met alle grondeigenaren.	continu	PM, anterieure overeenkomsten bij BP wijziging
Ontwikkelingsstrategie woningbouw Vries Zuidoost	Bepalen van de precieze locatie voor woningbouw, bepalen ontwikkelstrategie en woningbouwsegment	Gemeente	2016	PM, grondbedrijf
Groenbeheer Fledders	Maaibeheer, traject is reeds gestart en staat los van Dorpsagenda	Gemeente	2015	Reeds gerealiseerd
Inrit de Fledders Overhoeken	Verbeteren herkenbaarheid Verkoop overhoeken indien mogelijk	Gemeente Gemeente + grondeigenaren	2016 2015 e.v.	PM -
Verkeersveiligheid	Gesprek	Gemeente	2015	-
Senioren/ rolstoelvriendelijke inrichting Vries (vooral centrum)	Dit onderdeel wordt meegenomen onder eerste punt herinrichting centrum	Gemeente, VN Panel	2015	-
Bodemwandeling Vries	I.s.m. Geopark is een bodemwandeling samengesteld die Vries met het aardkundig monument in Donderen verbindt en langs bodemkundig interessante plekken loopt	Gemeente, Geopark, Provincie	2015	Reeds gerealiseerd
Rondje Rand	Strategie om de kracht van de rand te behouden, te verbeteren en beter te benutten. Aanpak vanuit Regio Groningen-Assen i.s.m. Rijksuniversiteit Groningen	Gemeente	2015	Reeds gefinancierd
Verenigingen	Faciliteren van een gezamenlijke avond indien daar behoefte aan is	Gemeente	2016	-
Bibliotheek	Inzet op behoud van een vorm van een bibliotheekvoorziening	Gemeente	Separaat traject, bibliotheekbeleid hele gemeente	Staat los van de dorpsagenda
Scholen	Beschikking over goede schoolvoorziening . Verwezen wordt naar accommodatiebeleid	Gemeente, Scholen	Separaat traject, accommodatiebeleid hele gemeente	Staat los van de dorpsagenda